ACC. N:R M. 9957:1-8.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Småland

Härad: Sunnerbo

Socken: Berga

Uppteckningsår: 1946.

Uppteckenat av: K. A. Larsson (f. 1881)

Adress: Torlaps, Lagan

Berättat av: se på baksidan på uppt. bladen

Född år ..... i .....

Prydnadsskepp och uppståg (med riktiga båtar) i samband med nöthädsel. (neg. svar) s. 1-3. Luf. 54.

Lek: "spela hartz". s. 4

Neg. svar ang. sina lekar: "spela pinne" m.fl. s. 4-8 " 55.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 9957:1.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sydnadsskepp och uppfäg (med vikiga båtar) i samband med fiskeriet.

Svar på L.U.F. 54.

Vår forskning är belägen inom landet, ganska långt från havet. Så gärna vårar det inte på många ställen längdens vikar, som egnat sig till sjömannaskap som vad fallet är i de bredvid havet liggande trakterna. Jag skulle f.ö. inte tål någon skyta vår i denna del av Småland, som ha något vattenskepp i sin ägo.

Fiskeredskap skyta? Visst bo hårad, jordbrukande län. Ha

dessutom

ACC. N:R M. 9957:2

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

en kjuskorna av messing, en
med inskrift: Skänkt 21 d. 1696 1838
K. J., är en gåva av Nils Bengts-
son och Hans Christin Karin
Johansdotter i Ingelstad, Berga
socken, Kronobergs län, vilken
under en sjöresa lovat denna
skänk, om han lyckligt återkom.
Ställesätt Magnus var på den ti-
den offertagna och var det i anled-
ning av hävan som kjuskorna
gåvades åt den Magnus och inte
till Renhetsförsamlingens tempel i
Berga. Historien lämnade inte om
vederbörande sjöresan hade företagits.
Det är möjligt att det blott var
på en av Renhetsmagnus insjöar,
men det kan ju också ha varit

ACC. N:R M. 9957: 3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

en längre resa till det hemmet till det förlorade land. Begravningarna var för redan det levande tiden vid-
vedstå även det hemmet och detta
har varit lagt i blodet tiderna igenom.

Några gånger om eller berättelser visande processioner med Mysterieskepp kommer jag
ihåg inte till, ej heller om
upptåg med vikingar båtar och
"skimfaxe" till djäves som det var
tar. Det skulle i så fall vara i
traktens av Ystad Bolmen, men jag
har tyvärr inte kunnat erhålla
någon upplysning härom.

ACC. N:R M. 9957:4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Lekar.

Svar å L.U.F. 55.

Uttrycket "spela gunne" har jag inte hört, men däremot talade man förr om att "spela hatt" eller "spela med hatt" och jag förmodar att den na lek är beslöktad med den i frågan avsedda.

"Spela med hatt" tillgick sålunda, att man till exempel stickte en käpp från ett fönster eller en hundvägg mot ett på ett mindre avstånd därifrån stående träd eller annat föremål. Sedan drog man - spelade - med

ACC. NR M. 9957:5.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Hantyen med tråden och åstadkom
härigenom en musik, som gav
återklang inne i stugan. Pojkarna
höjdades över denna lek, som de
ansågo för att avbryta eller skräm-
ma de i stugan varande inte
att använde personerna. Inne i
början av 1900-talet fanns det jag-
ckar här i byn, vilka tog ~~för~~
sig rätt att på detta sätt ansträn-
gerad för äldre omkringboende
kvinnopersoner. När en sådan sin
fick det använde person kom på
tvärtom fick hörs det underliga
tonen av musiken utanför sitt hem,
där han i hög grad förgäfves
under tråden stödde de ogenomande
pojkarna utanför och försattade

ACC. N:R M. 9957:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

medan de gnälade och tillade sin
genom sinnet. De hade roligt
under sin lek, men insågo inte
att de genom detta dumdristiga
görande inte blott störde hemfri-
den för huset invånare utan
även skadade hennes egen.

För omkring 70 år tillbaka var
det ett par hojtar, som sammanlo
hade lekas om att för skoftigt
gå ej själva gulaschen och på tvingivo de
sig till att hem, där en tråd
utsträcktes från stugfönstret till
en nära där inuti stående ved.
Husets invånare – det var här en
hel familj – blevo i hög grad
uppskrämda. Mannen var full, gum-
dan hade ännu inte hämtsjös

ACC. NR M. 9957:7.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sina rotter med julförberedelserna och en av pojkarna fick gå upp i sin bädd. De började numera att höra hål på vägen och den blev allt högljuddare och högljuddare. Genom den stora spalten kom från storstugan ett skrämt och rasande ord på golvet. Man trodde om att det var den onde själen som ansade. Mannen blev genast nyktra och begav sig till sin gramme och bad honom att gå med hem. Spelemännen sköt nu att gå att komma med en omgång, men de forsökte dock i sin ivar att spela.

Någon förklaring över det nätta omvändelsen fick mannen

ACC. N:R M. 9957:8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Dock aldrig under de många år han levde efter denna händelse, utan han hade övertygat sig om att det var någonting övernaturligt med i spelet, helst som det efterade han själva julkvällen.

De äldre voro ett par skälmar, som hade satt sig i ~~att~~ sinn att på detta sätt uppvakta denna family på julkvällen. Men det även de hade länge sedan borta och de förrätade inte uppe någon av sin julkvällsförsmedt på länge. Ingen visste att han i så fall hade varit på skämtande.